

Vergaderjaar 2012–2013

33 119

EU-voorstel: verordening Oprichting Europees grensbewakingssysteem (Eurosur) COM(2011)873

D

VERSLAG VAN EEN SCHRIFTELIJK OVERLEG

Vastgesteld 15 november 2012

De vaste commissie voor Immigratie & Asiel / JBZ-raad¹ heeft in haar vergadering van 9 oktober 2012 gesproken over de brief van de Europese Commissie van 5 september 2012² met antwoorden op vragen van commissie over het Commissievoorstel voor een verordening tot instelling van het Europees grensbewakingssysteem (Eurosur).³ De leden van de fractie van **GroenLinks** hebben naar aanleiding daarvan enkele vragen gesteld bij brief van 12 oktober 2012 aan de minister voor Immigratie, Integratie en Asiel over de onderhandelingen over de ontwerpverordening inzake Eurosur⁴, waarbij zij zich baseren op de stand van onderhandelingen van 1 augustus 2012.⁵ De leden van de fracties van de **PvdA** en de **SP** hebben zich hierbij aangesloten.

Het antwoord van de staatssecretaris van Veiligheid en Justitie is op 15 november 2012 ontvangen.

De commissie brengt bijgaand verslag uit van het gevoerde schriftelijk overleg.

De griffier van de vaste commissie voor Immigratie en Asiel / JBZ-Raad,
Kim van Dooren

¹ Samenstelling:

Holdijk (SGP), Broekers-Knol (VVD), Slagter-Roukema (SP), Franken (CDA), Nagel (50PLUS), Ruers (SP), Van Bijsterveld (CDA), Duthler (VVD), Koffeman (PvdD), Kuiper (CU), Meurs (PvdA) (*voorzitter*), Quik-Schuijt (SP), Strik (GL), Lokin-Sassen (CDA), Scholten (D66), Th. de Graaf (D66), De Boer (GL), De Lange (OSF), Ter Horst (PvdA), Beuving (PvdA), Schrijver (PvdA), M. de Graaff (PVV) (*vice-voorzitter*), Reynaers (PVV), Popken (PVV), Huijbregt-Schiedon (VVD), Schouwenaar (VVD), Swagerman (VVD)

² Eerste Kamer, vergaderjaar 2011–2012, 33 119, C.

³ Zie E-dossier met nummer E110094 op www.europapoort.nl.

⁴ COM(2011)873.

⁵ Zie Commissie Meijers, Note on the proposal for a Regulation establishing the European Border Surveillance System (COM(2011)873), 12 september 2012, te raadplegen op www.commissie-meijers.nl.

BRIEF AAN DE MINISTER VOOR IMMIGRATIE, INTEGRATIE EN ASIEL

Den Haag, 12 oktober 2012

De vaste commissie voor Immigratie & Asiel / JBZ-raad heeft in haar vergadering van 9 oktober 2012 gesproken over de brief van de Europese Commissie van 5 september 2012¹ met antwoorden op vragen van commissie over het Commissievoorstel voor een verordening tot instelling van het Europees grensbewakingsstelsel (Eurosur).² De leden van de fractie van **GroenLinks** hebben naar aanleiding van deze brief enkele vragen aan de regering over de onderhandelingen over de ontwerpverordening inzake Eurosur³, waarbij zij zich baseren op de stand van onderhandelingen van 1 augustus 2012.⁴ De leden van de fracties van de **PvdA** en de **SP** sluiten zich hierbij aan.

De leden van de fractie van GroenLinks hebben met instemming kennis genomen van het antwoord van de vicevoorzitter van de Europese Commissie, de heer Šeřčovič, waarin hij aangeeft dat het beschermen en redden van de levens van migranten aan de buitengrenzen tot prioriteit is gemaakt in het Eurosur-voorstel, omdat zoveel migranten de dood vinden bij hun pogingen de EU-kust te bereiken in kleine onzwaardige schepen. Welk standpunt heeft de regering ingenomen met betrekking het beschermen en redden van de levens van migranten als doelstelling van Eurosur? Is het juist dat de betreffende door de Raad overgenomen amendementen van Europarlementariër Mulder inmiddels weer uit het document verdwenen zijn?⁵ Op welke wijze is deze doelstelling nu geformuleerd in overweging nr. 1 van de considerans en in artikel 1, artikel 9 lid 1 en artikel 10 lid 1 van de ontwerpverordening en hoe apprecieert de Nederlandse regering dit? Is de regering bereid zich ervoor in te spannen dat dit doel expliciet en onvoorwaardelijk in deze bepalingen van de verordening wordt opgenomen?

Deelt de regering de opvatting van de leden van de fractie van GroenLinks dat het doel om het situationele bewustzijn te vergroten ook betrekking heeft op de verantwoordelijkheid ten aanzien van het vluchtelingenrecht en het zeerecht, met name ten aanzien van het zoeken en redden op zee?⁶ Zo ja, is de regering bereid om zich in te spannen voor een verwijzing hiernaar in hoofdstuk III?

¹ Eerste Kamer, vergaderjaar 2011–2012, 33 119, C.

² Zie E-dossier met nummer E110094 op www.europaport.nl.

³ COM(2011)873.

⁴ Zie Commissie Meijers, Note on the proposal for a Regulation establishing the European Border Surveillance System (COM(2011)873), 12 september 2012, te raadplegen op www.commissie-meijers.nl.

⁵ Commissie Meijers, idem, p. 2.

⁶ Zie het Internationaal Verdrag voor de beveiliging van mensenlevens op zee (International Convention for the Safety of Life at Sea, SOLAS) en het Internationaal Verdrag inzake opsporing en redding op zee (International Convention on Maritime Search and Rescue, SAR).

⁷ Commissie Meijers, idem, p. 2. De notitie verwijst naar de tekst van Raadsdocument 12905/12 van 1 augustus 2012.

⁸ Zie COM(2012)9, COM(2012)10 en COM(2012)11.

⁹ Ontwerpverslag van 3 juli 2012, PE491 337v01, amendement nr. 42: artikel 18 – lid 1 ter (nieuw) «Elke uitwisseling van persoonsgegevens met derde landen is verboden.».

De ontwerpverordening (tekst van 1 augustus 2012) verwijst in artikel 12 a naar het verwerken van persoonsgegevens van migranten en de uitwisseling van deze gegevens met derde landen, mogelijk de landen van herkomst.⁷ Is de regering bereid ervoor te ijveren dat er over dergelijke bepalingen geen besluit wordt genomen totdat de herziening van de Richtlijn 95/46 en van het Kaderbesluit 2008/977 inzake persoonsgegevensbescherming is aangenomen?⁸ Is de regering bereid ervoor te ijveren dat onder artikel 12a lid 2 sub b dezelfde tekst wordt opgenomen als in artikel 11c van de Frontex-Verordening nr. 1168/2011, zodat duidelijk is dat de extra eisen aan het verwerken van persoonsgegevens door Frontex ook hier van toepassing zijn?

Is de regering bereid om amendement nr. 42 van de heer Mulder te ondersteunen, dat de uitwisseling van persoonsgegevens met derde landen verbiedt?⁹ Is de regering bereid ervoor te ijveren dat het Europees Parlement wordt geïnformeerd over de inhoud van de overeenkomsten met derde landen, bedoeld in artikel 18 van de ontwerpverordening? Is de regering tevens bereid ervoor zorg te dragen dat de evaluatie van Eurosur ook de verwerking en uitwisseling van persoonsgegevens van migranten omvat?

Kan de regering uitleggen waarom in artikel 10 lid 5bis van de ontwerpverordening (tekst van 1 augustus 2012) is bepaald dat informatie over eigendommen in de operationele sfeer van de Europese «situational picture» geheim is?¹ Acht de regering dit verenigbaar met de noodzaak van democratische controle op de Europese grenscontroles? Zo nee, is zij bereid zich ervoor in te spannen dat deze ingevoegde tekst verdwijnt uit de Verordening?

Is de regering het met de leden van de fractie van GroenLinks eens dat Eurosur is gebaseerd op het Schengenacquis? Zo ja, kan zij verklaren op welke rechtsgrondslag het Verenigd Koninkrijk en Ierland kunnen samenwerken met Eurosur, zoals nu voorgesteld in artikel 18bis (tekst van 1 augustus 2012)², mede gelet op de eerdere uitspraak van het Hof van Justitie over de deelneming aan toepassing van Verordening 2252/2004 (biometrische paspoorten)?³

De commissie ontvangt uw reactie op bovenstaande vragen graag binnen **vier weken** na dagtekening van de brief.

De voorzitter van de vaste commissie voor Immigratie & Asiel/ JBZ Raad,
P. L. Meurs

---

¹ Commissie Meijers, idem, p. 4.

² Commissie Meijers, idem, p. 4.

³ Arrest EU HvJ van 18 december 2007, zaak C-137/05.

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN VEILIGHEID EN JUSTITIE

Den Haag, 2 november 2012

De vicevoorzitter van de Europese Commissie, de heer Šefčovič, heeft in een brief van 5 september 2012 vragen beantwoord van uw vaste commissie over de ontwerpverordening inzake Eurosur.

In uw brief van 12 oktober 2012 heeft u mij laten weten dat de fractieleden van Groen Links, ondersteund door PvdA en SP, met instemming kennis hebben genomen van de antwoorden van de Europese Commissie, maar nog enkele aanvullende vragen te hebben aan de Nederlandse regering.

De vragen hebben vooral betrekking op de doelstelling van het Europees grensbewakingsysteem in relatie tot het beschermen en redden van levens van migranten op zee, de samenwerking met het Verenigd Koninkrijk en met derde landen en de status van de uitgewisselde informatie.

De onderhandelingen in de Raad verlopen voorspoedig. Nederland heeft tekstvoorstellen gedaan over de rol van de lidstaten, de bescherming van de privacy en de grondrechten van migranten die overwegend positief zijn ontvangen. Over een aantal punten wordt nog gesproken, zoals over doelstellingen, gegevensbescherming en de samenwerking met het Verenigd Koninkrijk en Ierland. Dit zijn ook de thema's waarover door u aanvullende vragen zijn gesteld. De onderhandelingen zijn vertrouwelijk, dit betekent dat in het belang van de onderhandelingspositie van Nederland niet kan worden ingegaan op concrete tekstvoorstellen.

Beschermen en redden van levens op zee

Nederland onderschrijft de doelstelling om te streven naar een volledig beeld van de situatie aan de buitengrenzen van de EU. Hiermee zal het reactievermogen van (handhavings-) autoriteiten om illegale immigratie en grensoverschrijdende criminaliteit tegen te gaan, worden vergroot. Verder zal het zoeken en redden van personen die in gevaar zijn («*search and rescue*») worden vergemakkelijkt.

Niet alleen de betere uitwisseling van informatie in de «situatiebeelden», maar ook het gebruik van door Eurosur geïntroduceerde moderne bewakingstechnologie kunnen van belang zijn bij het redden van levens van migranten die in moeilijk op te sporen kleine en onzeewaardige bootjes de kusten van de EU-lidstaten proberen te bereiken. De verwachting is dat door een verbeterde *situational awareness* en de detectie van kleine schepen op zee, het grensbewakingsysteem tevens *search and rescue* operaties zal vergemakkelijken en zo zal bijdragen aan het beter beschermen van levens van migranten.

Het is de inzet van de Nederlandse regering bij de onderhandelingen over de ontwerpverordening de bijdrage van het systeem aan het beschermen en redden van levens van migranten in de tekst te borgen en dit naar voren te doen komen in overwegingen 1 en 6 en artikel 1 van de conceptverordening.

Uitwisseling van persoonsgegevens en «restricted» gegevens

In het voorstel wordt aandacht besteed aan de grondrechten, de gegevensbescherming en het respecteren van het beginsel van non-refoulement. Het systeem is er niet op gericht om persoonlijke

gegevens via de situatiebeelden uit te wisselen, maar veeleer op het uitwisselen van geanonimiseerde informatie. Het uitwisselen van persoonlijke gegevens is technisch wel mogelijk en kan alleen onder strikte voorwaarden plaatsvinden. Met het voorliggende voorstel krijgt Frontex, onder strikte voorwaarden, de bevoegdheid gegevens via het Eurosur netwerk te ontvangen en te gebruiken voor haar risicoanalyses.

De aangepaste Frontexverordening voorziet in afdoende waarborgen op basis waarvan de beperkte verdere verwerking van persoonsgegevens kan geschieden. Wetstechnisch is het afdoende in de Eurosur Verordening te verwijzen naar artikel 11c, lid 2, van de Frontexverordening. Door deze verwijzing geldt immers ook de clausulering in artikel 11c, lid 2, van de Frontexverordening, namelijk dat verdere verwerking van persoonsgegevens enkel is toegestaan in geval van redelijke verdenking van betrokkenheid bij grensoverschrijdende criminaliteit, mensensmokkel of mensenhandel.

De Nederlandse regering wil erop inzetten dat het uitwisselen met derde landen kan gebeuren mits onder strikte voorwaarden en in lijn met de wettelijke kaders van dataprotectie. Met name met het oog op het tegengaan van illegale migratie en ernstige vormen van grensoverschrijdende criminaliteit waaronder drugscriminaliteit en mensenhandel kan het uitwisselen van persoonsinformatie aangewezen zijn. Aangrenzende lidstaten kunnen persoonlijke gegevens uitwisselen mits dit valt binnen de strikte wettelijke kaders inzake dataprotectie van de EU. Lidstaten zullen hierover dan bilateraal (of multilateraal) afspraken maken. In de ontwerp-tekst zijn afdoende waarborgen ingebouwd met de verwijzing naar Verordening 95/46/EC (in Nederland geïmplementeerd door middel van de Wet bescherming persoonsgegevens).

De lidstaten kunnen in de overeenkomsten met derde landen binnen het bestaande wettelijke kader nadere afspraken maken over de mogelijke uitwisseling van persoonsgegevens. De Nederlandse regering is op zich bereid er voor te ijveren dat het Europees Parlement wordt geïnformeerd over de inhoud van de overeenkomsten met derde landen, mits de aard van de operatie zich niet verzet tegen openbaarmaking. Met het oog op het bestrijden van grensoverschrijdende criminaliteit kan het hangende de werkingsduur van de overeenkomst niet opportuun zijn om de informatie publiekelijk te maken. Uw suggestie om bij de evaluatie van Eurosur ook de verwerking en de uitwisseling van persoonsgegevens van migranten te betrekken wordt door mij ondersteund. De Nederlandse regering zal dit punt inbrengen in de verdere onderhandelingen.

De uitwisseling van informatie over eigendommen in de operationele sfeer van het Europees situational picture is «EU restricted». Informatie over positie, tijd, status en type van het in te zetten middel, inzetplannen en het gebied van operatie en patrouilleschema's zijn vertrouwelijk. Openbaarheid zou de operaties in hoge mate schaden of operationeel ingrijpen kunnen belemmeren of onmogelijk maken. De behandeling van «EU restricted» informatie is aan strikte protocollen gebonden en democratische controle hierop is geborgd.

Samenwerking met Verenigd Koninkrijk

Het Europees grensbewakingssysteem bouwt voort op het Schengen-acquis.

Het Verenigd Koninkrijk neemt niet deel aan de verordening en is niet gebonden aan de uitvoering en de toepassing ervan. Het Verenigd Koninkrijk heeft wel een optie om aan onderdelen van het Schengen-

acquis mee te mogen doen op basis van Raadsbesluit 2000/365/EC betreffende het verzoek van het Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord-Ierland deel te mogen nemen aan enkele van de bepalingen van het Schengenacquis van 29 mei 2000.

Het is voor Nederland van groot belang dat de Verordening wel de mogelijkheid biedt om met het Verenigd Koninkrijk en ook Ierland samen te werken. Dit belang wordt gedeeld door andere landen bij de Noordzee. De voorliggende tekst is gebaseerd op de wijze waarop samenwerking met beide landen in Frontex verband is geregeld. De Nederlandse regering ondersteunt dit en zal zich ervoor inzetten dat de wettelijke basis voor samenwerking met het Verenigd Koninkrijk helder wordt verwoord.

De staatssecretaris van Veiligheid en Justitie,
F. Teeven